

HELSINGFORS UNIVERSITETS ETISKA
PRINCIPER FÖR MEDELANSKAFFNING
OCH DONATIONER
Godkänd av Helsingfors universitets styrelse
24.11.2021

HELSINGFORS UNIVERSITETS ETISKA PRINCIPER FÖR MEDELANSKAFFNING OCH DONATIONER

Donationer till Helsingfors universitet, universitetets olika enheter och Helsingfors universitets fonder utgör ett viktigt stöd för vetenskap, forskning och studier. Vi riktar ett varmt tack till våra donatorer och samarbetspartners och önskar dem välkomna med till arbetet för världens bästa med vetenskapens kraft.

Helsingfors universitets verksamhet grundar sig på universitetets värderingar – sanning, frihet, bildning och gemenskap –, instruktionerna för universitetet och universitetets fonder, samt på universitetets strategi, anvisningar och etiska anvisningar jämte gällande lagstiftning. De etiska principerna för Helsingfors universitets medelansaffning och donationer tillämpas inom all medelansaffning och all vård av donatorrelationer vid universitetet, med hänsyn till donatorerna.

Medelansaffningen och donatorerna stöder Helsingfors universitet i sin uppgift: forskning, undervisning och samverkan med samhället. Donatorer kan till exempel vara finländska eller utländska privatpersoner, stiftelser, företag, organisationer, offentliga aktörer och testamentsgivare.

Medelansaffningen vid Helsingfors universitet är trovärdigt och principerna gäller alla

Medelansaffningen vid Helsingfors universitet ("universitetet") grundar sig på ovanstående lagstiftning, anvisningar och värderingar samt på förtroende. Universitetet och universitetets samarbetspartners agerar transparent och uppriktigt med hänsyn till donatorn.

Vid medelansaffningen används information som är tillgänglig för allmänheten samt information som erhållits vid diskussioner med donatorerna. Informationen som gäller medelansaffning och donationer behandlas konfidentiellt, datasäkert och med hänsyn till integritetsskyddet.

De donationsmedel som universitetet erhållit genom medelansaffning används i enlighet med gåvobrevet eller donationshandlingen på det sätt som universitetet bestämmer. Universitetets styrelse och/eller universitetets ledning och/eller enhetens ledning beslutar om användningen i enlighet med sina befogenheter som en del av universitetets ledningsarbete samt planering av verksamheten och ekonomin.

Användningen av donationsmedlen är transparent och universitetet kommunicerar det öppet. Medelansaffningens kostnader ingår i universitetets verksamhetsbudget. Kostnaderna är skäliga i förhållande till den avkastning och nytta som erhålls och redovisas i bokföringen och i rapporteringen om verksamheten och ekonomin.

Verksamheten styrs av universitetets värderingar samt av hållbarhet och ansvar

Universitetet informerar om olika donationsmål i sin kommunikation. Härtill kan universitetet diskutera och slå fast nya donationsmål i samråd med donatorer. Universitetet har entydiga rutiner för att ta emot, godkänna, hantera och använda donationer.

Universitetet utreder donatorernas och donationernas bakgrund omsorgsfullt och tillräckligt ingående i förhållande till donationen med iakttagande av omsorgsplikten. Lagstiftningen, värderingarna och till exempel kraven på hållbarhet och ansvar i [universitetets strategi](#) samt hänsyn till människan och den övriga naturen styr all verksamhet vid universitetet. Beträffande medelanskaffning och donationer innebär detta till exempel att universitetet inte tar emot donationer som härrör sig från känd lagstridig verksamhet, donationer vars syfte är att äventyra universitetets autonomi, oberoende ställning eller anseende; donationer vars syfte strider mot universitetets värderingar; eller donationer vars syfte kan äventyra den etiska, ekologiska, ekonomiska eller sociala hållbarheten i universitetets verksamhet. Sådana beslut i anslutning till donationer som gäller forskning eller studier, eller personval, vitsord eller annan akademisk framgång i samband med studier, forskning eller anställningsförhållanden fattas av universitetet. Med tanke på transparensen i universitetets verksamhet är det angeläget att universitetet kan informera om alla donationer, till exempel om donationens storlek och syfte.

Universitetet kan utvärdera mottagandet av en donation för att fullgöra sin omsorgsplikt och för att värna till exempel om sitt oberoende och sina värderingar samt för att säkerställa ett beslutsfattande som beaktar hållbarhet och ansvar. Universitetet kan ta emot en donation vars mottagande förutsätter en etisk utvärdering som utförs av universitetet. En etisk utvärdering utförs till exempel när:

- Donationen har bindningar till verksamhet som enligt universitetets uppfattning bör utvärderas utifrån universitetets värderingar eller anseende och/eller syn på socialt, ekonomiskt eller miljömässigt hållbar och ansvarsfull verksamhet;
- Donatorn eller donatorns representant är kund hos och/eller serviceproducent vid Helsingfors universitet (till exempel upphandlingar eller köptjänster), eller donatorn eller donatorns representant har någon annan bindning till Helsingfors universitet och/eller den enhet som gynnas av donationen; eller
- Donationen är av synnerligen betydande ekonomiskt värde eller är förknippad med komplicerade ekonomiska arrangemang eller valutarisk.
- En utvärdering kan också utföras när universitetet får kännedom om kompletterande information som väsentligt ändrar den ursprungliga donationens omständigheter.

Donationsmedlen placeras och används ansvarsfullt och långsiktigt

Medlen som doneras till Helsingfors universitet och Helsingfors universitets fonder fogas till Helsingfors universitets placeringstillgångar. Universitetet har som mål att säkerställa en god avkastning och värdeutveckling på placeringstillgångarna och placeringsobjekten på lång sikt.

Donationsmedlen och/eller deras avkastning används enligt villkoren i gåvobrevet eller donationshandlingarna samt i stadgarna för den eventuella donationsfond som grundas med donationsmedlen. Donationsmedlen och deras avkastning används av universitetet enligt donationens ursprungliga syfte efter vad som vid var tid är möjligt och enligt donatorns vilja. Ändringar diskuteras med donatorn eller vederbörandes företrädare i möjligaste mån och fastställs med ett separat beslut.

En betydande del av donationsmedlen fonderas, och det är huvudsakligen fondernas avkastning som används. Den fasta avkastningens procentuella storlek fastställs årligen av universitetets sty-

relse. Universitetet kan också i samråd med eller på inrådan av donatorn använda donationsmedlens kapital. Eventuella kapitalplaceringar som baserar sig på donationsmedel i enlighet med statens motfinansieringsprogram används av universitetet i överensstämmelse med villkoren för respektive motfinansieringsprogram.

Donatorerna är en del av universitetets partnernätverk och kommunikationen om donationer är transparent

Helsingfors universitet sköter kontakten till donatorerna så som till sina långvariga partners enligt ovan och med hänsyn till donatorns vilja. Den äldsta fonden bland donationsfonderna härrör sig från en donation från 1740-talet.

Riktade tack är en del av långvariga partnerskap. Samtliga donatorer och samarbetspartners i universitetets partnernätverk informeras om donationernas inverkan och hur medlen har använts. Universitetets gemenskap för dem som gjort en större donation till universitetet går under namnet Giraffklubben. Klubbens medlemmar bjuds personligen in av universitetet, även de som testamenterat medel till universitetet eller universitetets fonder.

Universitetet informerar om donationer i sin kommunikation och i samband med sin rapportering om verksamheten. I sin kommunikation kan universitetet till exempel informera om donationens storleksklass och syftet med donationen.

Universitetet informerar också transparent om bland annat uppgifter som hänför sig till donationsmedel. Som tack för det stöd som donationsmedlen möjliggör kan universitetet till exempel namnge forskningsprogram eller professorer enligt överenskommelse med donatorn.

Godkännandet av principer

Godkänt av Helsingfors universitets styrelse 24.11.2021.

Mer information om principerna

I följande paragraf hittar du mer information om texterna i fotnoterna till de principer som godkänts av Helsingfors universitets styrelse i ett tillgängligt format.

Mer information: Inledning

- Med donation avses ett ekonomiskt stöd som överlåtit till Helsingfors universitet utan krav på motprestation.
- Principerna riktar sig till Helsingfors universitets donatorer, presumtiva donatorer och de samarbetspartners, myndigheter och medieaktörer som intresserar sig för donationerna samt till hela universitetssamfundet, och de ingår i universitetets etiska anvisningar. Principerna beaktar till exempel de internationella principerna för medelanskaffning som publicerats av Vala ry (på finska).
- Universitetets uppgifter: universitetslagen (558/2009), 2 §. Med donation avses ett ekonomiskt stöd som överlåtit till Helsingfors universitet utan krav på motprestation, och som alltid grundar sig på ett gåvobrev eller någon annan donationshandling. Helsingfors universitet kan få och ta emot donationer i form av till exempel pengar, fast eller lös egendom eller upphovsrätter; donationer inbegriper även ägande-, besittnings-, användningsrätter eller andra immateriella rättigheter eller rätter till ekonomiskt utnyttjande av dessa, eller tjänster. Universitetet har penninginsamlingstillstånd enligt vid var tid gällande lagstiftning. Till exempel vid anskaffningar, företags- och forskningsfinansiering samt sponsring iaktas separata anvisningar, och å andra sidan betraktas projektfinansiering som beviljats av stiftelser eller andra aktörer inte som

donationer, även om de inte är förenade med en mer omfattande motprestation än rapporteringskyldigheten.

- Universitetets personal eller universitetets samarbetspartners tar inte emot personlig vinning av donatorer eller presumtiva donatorer i samband med donationer eller presumtiva donationer: se till exempel Helsingfors universitets principer för förebyggande av korruption.
- Universitetet lämnar ut erhållna uppgifter till utomstående för lagstadgade syften eller enligt överenskommelse med donatorn, till exempel med stöd av offentlighetslagen (lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet 1999/621) eller ett avtal om kommunikation som slutits med donatorn.

Mer information: Verksamheten styrs av universitetets värderingar samt av hållbarhet och ansvar

- En donation kan överföras på olika sätt, till exempel genom ett testamente. Universitetet kan också ta emot andra donationer än penningdonationer. Universitetet ger endast allmänna råd om donationer och mottar endast donationer av donatorer med rättshandlingsförmåga. Universitetet kan till exempel bistå testamentsgivare eller aktörer som grundar en fond genom att definiera donationsmålet i testamentet eller fondens stadgar på ett sådant sätt som stöder forskning och studier över tid och ytterligare så att Helsingfors universitet så lätt som möjligt ska kunna tolka och följa donatorns vilja allteftersom tiderna förändras. Universitetet tillhandahåller inte personlig rättslig rådgivning och upprättar inte testamenten; testamenten upprättas inte i universitetets lokaler och personer som tillhör universitetets personal kan inte fungera som vittne för ett testamente om det finns kännedom om att testamentsgivaren genom sitt testamente överlåter egendom till förmån för universitetet.
- Universitetet meddelar myndigheterna om misstänkt lagstridig verksamhet i samband med donationer.
- För att fullfölja sina rättsliga skyldigheter och följa sina egna principer tar universitetet inte emot donationer vars bakgrund universitetet inte kan utreda med tillräcklig noggrannhet.
- Universitetet och donatorn kan i samråd fastställa till exempel ämnesområdet för en professur som man har för avsikt att inrätta genom donationen, och donatorn kan rikta till exempel stipendier till vissa ämnesområden om hen så önskar. Beslut om vem som väljs till en uppgift samt vem som beviljas ett stipendium eller pris fattas alltid av Helsingfors universitet.
- En utvärdering utförs i enlighet med Helsingfors universitets rektors beslut, till exempel som en del av Etiska expertrådets arbete. Medelanskaffningen och donationerna utvärderas också som en del av universitetets lednings- och bokföringspraxis samt interna revisionsprocesser.
- Universitetet kan utföra en etisk utvärdering ifall det finns skäl att utreda till exempel donationsmedlens bakgrund i en bräcklig, instabil eller odemokratisk stat, donationsmedlens kopplingar till instanser som är föremål för internationella sanktioner, eller till industribranscher som föranleder universitetet att utvärdera donatorns, donationsmedlens och/eller donationens syfte utifrån universitetets värderingar och hållbarhet och ansvar. Universitetet kan vid behov utvärdera donationerna från fall till fall till exempel med hjälp av Etiska expertrådet.
- Universitetet kan utföra en etisk utvärdering ifall donatorn eller donatorns representant är verksam i universitetets organ, står i ett anställnings- eller studieförhållande till en enhet vars verksamhet gynnas av donationen eller har en närstående som till exempel sökt studie- eller arbetsplats vid ifrågavarande enhet.

Mer information: Donationsmedlen placeras och används ansvarsfullt och långsiktigt

- Placeringsverksamheten följer principerna för placeringsverksamhet och ansvarsfulla placeringar, som fastställts av Helsingfors universitets styrelse.

- Universitetet har rätt att uppbära en andel för allmänna omkostnader från donationsmedlen efter eget beslut och/eller enligt överenskommelse med donatorn. För närvarande (2021) uppbärs andelen för allmänna omkostnader endast enligt överenskommelse med donatorn, varvid donationsmedlen och/eller deras avkastning i sin helhet används till det donationsmål som nämns i gåvobrevet eller donationshandlingen.

Mer information: Donatorerna är en del av universitetets partnernätverk och kommunikationen om donationer är transparent

- Till exempel på intranätet, offentliga webbplatser, publikationer om donationer, sociala medier och eventuella andra kommunikationskanaler samt i officiella verksamhets- och revisionsrapporter.
- Donatorn kan framställa en önskan om att universitetet till exempel inte publicerar donatorns namn. Helsingfors universitets ledning och experter på medelanskaffning, donatorrelationer och finansiella tjänster kan behandla uppgifter om en donation. Uppgifterna om en donation lagras i handlingar som arkiveras permanent samt i donatorregistret. Uppgifterna lämnas ut för lagstadgade syften eller för vetenskaplig forskning. Ett sådant syfte kan till exempel vara sådan användning som avses i offentlighetslagen (lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet 621/1999). Donatorernas identifieringsuppgifter i handlingarna krypteras särskilt i fråga om privatpersoner när lämnandet av identifieringsuppgifter inte grundar sig på lag.
- Namngivningspraxisen följer de riktlinjer som fastställts av Helsingfors universitets rektor.